Voorstel aan college en raad

Nummer:	
Datum:	3 november 2026
Opsteller:	V.E. Schouten
Portefeuillehouder:	Wethouder D. Pool-Smit
Onderwerp:	Inzet middelen sociale infrastructuur en Beschut Werk

Het college van B&W besluit:

1. de beschikbare trekkingsgelden ad € 232.158 van Harderwijk bij Inclusief Groep in te zetten voor de aan Harderwijk toe te rekenen re-integratiekosten van Inclusief Groep en het trekkingssaldo daarmee af te bouwen tot € 0;
2. de administratieve verrekening zo in te richten dat uitsluitend de aan Harderwijk toe te rekenen re-integratiekosten met de trekkingsgelden worden verrekend en deze verrekening ten gunste komt van de programmagelden van Harderwijk;

Het college van B&W besluit de raad voor te stellen:

3. de beschikbare rijksbijdrage sociale infrastructuur van € 225.427 tot en met 2026 en € 59.272 voor 2027, in totaal € 284.699, vanuit programma 0 over te hevelen naar programma 6 Sociaal Domein en beschikbaar te stellen aan Inclusief Groep voor het in stand houden en versterken van de sociale infrastructuur;
4. a) het regionale Impulsbudget sociale infrastructuur van € 822.000 tot en met 2026 en € 387.000 voor 2027, in totaal € 1.209.000, vanuit programma 0 over te hevelen naar programma 6 Sociaal Domein en te bestemmen voor de versterking en toekomstbestendige ontwikkeling van Inclusief Groep en;
   b) het college opdracht te geven de concrete inzet en beschikbaarstelling uit te werken in afstemming met de zes andere betrokken gemeenten.
5. voor Beschut Werk in de periode van 1 januari 2026 tot 1 januari 2028 de frequentie van loonwaardemetingen te beperken tot minimaal één loonwaardemeting per medewerker, vooruitlopend op de voorgenomen landelijke invoering van de forfaitaire loonkostensubsidie per 1 januari 2028;
6. de volledige rijksbijdrage Beschut Werk van € 189.000 tot en met 2026 en € 104.000 voor 2027, in totaal € 293.000, beschikbaar te stellen voor Beschut Werk en deze naar rato van het aantal medewerkers Beschut Werk te verdelen over Inclusief Groep en eventuele reguliere werkgevers, waarbij voor 2025 als peildatum 31 december 2025 geldt en voor 2026 en 2027 1 september van het desbetreffende jaar;
7. de hiervoor benodigde begrotingswijziging vast te stellen.

Inleiding

Aanleiding

Dit voorstel gaat over vier onderwerpen die allemaal te maken hebben met onze sociale werkvoorziening:

1. Inzet van de Harderwijkse trekkingsgelden bij Inclusief Groep
2. Rijksmiddelen sociale infrastructuur
3. Regionaal Impulsbudget sociale infrastructuur
4. Aanvullende rijksmiddelen en loonwaardemetingen Beschut Werk

Harderwijk beschikt over trekkingsgelden bij Inclusief Groep. Deze zijn ontstaan doordat de Algemene vergadering van Aandeelhouders (AvA) heeft besloten positieve resultaten van Inclusief Groep te bestemmen voor participatie en re-integratiedienstverlening. De positieve resultaten van Inclusief Groep kwamen onder andere voort uit de inkoop van schoonmaak- en groendiensten door Harderwijk. De aan Harderwijk toegekende trekkingsgelden zijn bij Inclusief Groep blijven staan en opgenomen in een bestemmingsreserve.

Harderwijk heeft de uitvoering van de Participatiewet in mandaat overgedragen aan Meerinzicht. Meerinzicht koopt onder andere re-integratietrajecten in bij Inclusief Groep, die door Inclusief Groep aan Meerinzicht worden gefactureerd. Hierdoor worden de trekkingsgelden van Harderwijk op dit moment niet benut.

1. Inzet van de Harderwijkse trekkingsgelden bij Inclusief Groep
Voorgesteld wordt om de aan Harderwijk toe te rekenen re-integratiekosten van Inclusief Groep te verrekenen met de trekkingsgelden van Harderwijk en het trekkingssaldo bij Inclusief Groep daarmee af te bouwen tot € 0.

Hierdoor worden de re-integratiekosten tijdelijk *niet* betaald uit programmamiddelen die Harderwijk aan Meerinzicht beschikbaar stelt. Het re-integratiebudget wordt daardoor minder belast. De AvA heeft op 27 oktober 2016 besloten positieve resultaten van Inclusief Groep te bestemmen voor participatie- en re-integratiedienstverlening (bron: notitie Trekkingsrechten, Inclusief Groep, 8 juli 2019).

Met dit besluit heeft de AvA vanuit het aandeelhouderschap de bestemming vastgesteld. De concrete inzet van de aan Harderwijk toegekende trekkingsrechten gaat over de opdrachtgevende rol van de gemeente. Hoewel de uitvoering van de Participatiewet aan Meerinzicht is gemandateerd, zijn de trekkingsrechten aan Harderwijk toegekend. Uit het mandaatbesluit van Harderwijk blijkt geen zelfstandig beslismandaat voor de portefeuillehouder om over deze middelen te beschikken. Daarom wordt voorgesteld het college over de inzet te laten besluiten.

Meerinzicht en Inclusief Groep verzorgen vervolgens de administratieve verrekening.

2. Rijksmiddelen sociale infrastructuur
Gemeenten ontvangen aanvullende middelen voor werkplekken voor mensen die niet onder Beschut Werk vallen, maar voor hun ontwikkeling richting regulier werk of als tijdelijk vangnet wel zijn aangewezen op de infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven. Het Rijk heeft de afgelopen jaren verschillende aanvullende middelen beschikbaar gesteld voor de sociale infrastructuur en voor Beschut Werk. Een deel van deze middelen is rechtstreeks aan Harderwijk toegekend. Voor Harderwijk is tot en met 2026 € 225.427 beschikbaar en voor 2027 € 59.272.

Voorgesteld wordt deze middelen over te hevelen naar programma 6 en beschikbaar te stellen aan Inclusief Groep voor het in stand houden en versterken van de sociale infrastructuur voor inwoners die voor hun ontwikkeling richting regulier werk of als tijdelijk vangnet zijn aangewezen op de infrastructuur van een sociaal ontwikkelbedrijf.

3. Regionaal Impulsbudget sociale infrastructuur
Harderwijk ontvangt als centrumgemeente het regionale Impulsbudget sociale infrastructuur. Het Rijk heeft ervoor gekozen deze middelen per samenwerkingsverband te bundelen om gemeenten en sociaal ontwikkelbedrijven te ondersteunen bij de ontwikkeling naar een toekomstbestendige sociale infrastructuur. In het regionale bedrag zijn ook middelen voor de andere gemeenten in de regio opgenomen: Nijkerk, Putten, Ermelo, Harderwijk, Nunspeet, Elburg en Oldebroek.

Tot en met 2026 is € 822.000 beschikbaar en voor 2027 € 387.000. Voorgesteld wordt deze middelen vanuit programma 0 over te hevelen naar programma 6 en te bestemmen voor de versterking en toekomstbestendige ontwikkeling van Inclusief Groep.

De vier motorblokgemeenten (Ermelo, Harderwijk, Putten en Nunspeet) werken in de bestuursopdracht aan de toekomstige inrichting van Inclusief Groep. De inzet van het regionale Impulsbudget wordt daarbij betrokken. De positie en belangen van de drie gemeenten die hun positie binnen Inclusief Groep nog heroverwegen, worden besproken, onder meer in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AvA).

De besluitvorming over de inzet van het regionale Impulsbudget is een verantwoordelijkheid van de betrokken gemeenten en geen bevoegdheid van de AvA. Voorgesteld wordt het college opdracht te geven de concrete inzet en beschikbaarstelling aan Inclusief Groep verder uit te werken in afstemming met de zes andere betrokken gemeenten.

4. Aanvullende rijksmiddelen en loonwaardemetingen Beschut Werk
We stellen voor om voor Beschut Werk vooruit te lopen op de voorgenomen landelijke invoering van een forfaitaire loonkostensubsidie per 1 januari 2028. Vanaf dat moment wordt volgens het voorgenomen landelijke beleid voor Beschut Werk niet langer periodiek de individuele loonwaarde vastgesteld en wordt de loonkostensubsidie forfaitair vastgesteld op 68%. Daarbij wordt uitgegaan van een loonwaarde van 32%.

Vooruitlopend op deze wijziging stellen we voor om in Harderwijk het aantal loonwaardemetingen te beperken. Zolang de landelijke wetgeving nog niet is gewijzigd, blijft de huidige systematiek voor het vaststellen van de loonkostensubsidie van toepassing. Daarom wordt voorgesteld om in de periode van 1 januari 2026 tot 1 januari 2028 per medewerker minimaal één loonwaardemeting te laten plaatsvinden. Hiermee wordt het aantal loonwaardemetingen verminderd, zonder nu al over te gaan op een forfaitaire loonkostensubsidie van 68%. Dit beperkt de administratieve belasting voor werknemers, werkgevers en Meerinzicht en biedt meer continuïteit in de uitvoering.

Voor de overgang naar de forfaitaire systematiek stelt het Rijk in 2025, 2026 en 2027 aanvullende middelen beschikbaar. Voor Harderwijk gaat het om € 189.000 tot en met 2026 en € 104.000 voor 2027. Voorgesteld wordt de volledige rijksbijdrage Beschut Werk beschikbaar te stellen voor Beschut Werk. De middelen worden naar rato van het aantal medewerkers Beschut Werk verdeeld over Inclusief Groep en eventuele reguliere werkgevers. Daarbij geldt voor 2025 als peildatum 31 december 2025 en voor 2026 en 2027 1 september van het desbetreffende jaar.

Meerinzicht voert voor Harderwijk de tijdelijke werkwijze voor de loonwaardemetingen uit en verzorgt de administratieve afhandeling van de reguliere loonkostensubsidie. Meerinzicht berekent op basis van de vastgestelde peildata de verdeling van de aanvullende rijksmiddelen Beschut Werk over Inclusief Groep en eventuele reguliere werkgevers. Harderwijk maakt het aandeel van Inclusief Groep rechtstreeks over aan Inclusief Groep. Het aandeel voor eventuele reguliere werkgevers wordt via Meerinzicht beschikbaar gesteld.

Kader

- Participatiewet, in het bijzonder de bepalingen over beschut werk en loonkostensubsidie;
- Art. 189 en 192 Gemeentewet;
- Nota Sociaal Domein 2024–2029;
- Begroting van de gemeente Harderwijk.

Alternatieven
De raad kan besluiten de beschikbare rijksmiddelen niet of slechts gedeeltelijk voor de voorgestelde doelen beschikbaar te stellen. De middelen blijven dan geheel of gedeeltelijk beschikbaar als gemeentelijke middelen en worden niet overeenkomstig dit voorstel ingezet voor de sociale infrastructuur en Beschut Werk.

Voor Beschut Werk kan daarnaast worden gekozen de huidige systematiek van individuele loonwaardemetingen te handhaven totdat de landelijke wetgeving wijzigt. In dat geval wordt niet vooruitgelopen op de voorgenomen forfaitaire systematiek.

Beoogd effect
Trekkingsgelden
De beschikbare trekkingsgelden van Harderwijk bij Inclusief Groep daadwerkelijk benutten voor re-integratie en daarmee tijdelijk de programmagelden ontlasten die Harderwijk voor de uitvoering van de Participatiewet beschikbaar stelt aan Meerinzicht.

Rijksmiddelen
De beschikbare rijksmiddelen inzetten voor het versterken en toekomstbestendig maken van de lokale en regionale sociale infrastructuur. Daarmee wordt beoogd voldoende passende werk- en ontwikkelplekken beschikbaar te houden voor inwoners die ondersteuning nodig hebben bij hun ontwikkeling richting regulier werk of zijn aangewezen op een sociaal ontwikkelbedrijf als vangnet. Daarnaast dragen de middelen bij aan de ontwikkeling van een toekomstbestendige regionale infrastructuur en aan de doorstroom naar regulier werk.

Voor Beschut Werk wordt beoogd vooruit te lopen op de voorgenomen landelijke forfaitaire systematiek. Hiermee wordt de uitvoering eenvoudiger, neemt het aantal loonwaardemetingen af en wordt de financiële drempel voor werkgevers om mensen met een indicatie Beschut Werk in dienst te nemen en te houden verlaagd.

Argumenten

1.1 De trekkingsgelden worden daadwerkelijk benut voor het doel waarvoor zij beschikbaar zijn

Harderwijk beschikt over trekkingsgelden bij Inclusief Groep, terwijl Meerinzicht voor Harderwijk re-integratietrajecten bij Inclusief Groep inkoopt. Door de aan Harderwijk toe te rekenen re-integratiekosten met deze middelen te verrekenen, worden de middelen daadwerkelijk voor re-integratie ingezet en wordt het trekkingssaldo bij Inclusief Groep afgebouwd.

1.2 Dit ontlast de programmagelden van Harderwijk

Zolang trekkingsgelden beschikbaar zijn, kunnen de re-integratiekosten daaruit worden betaald. Hierdoor worden de programmagelden die Harderwijk voor de Participatiewet aan Meerinzicht beschikbaar stelt, ontlast. Zie de toelichting onder 1. Inzet van de Harderwijkse trekkingsgelden bij Inclusief Groep

2.1 De verrekening moet uitsluitend betrekking hebben op Harderwijk

Meerinzicht voert ook de Participatiewet uit voor Ermelo en Zeewolde. De trekkingsgelden zijn ontstaan uit positieve resultaten van Inclusief Groep en zijn specifiek aan Harderwijk toe te rekenen, mede als gevolg van de inkoop van diensten door Harderwijk bij Inclusief Groep. Administratief moet daarom worden geborgd dat uitsluitend de aan Harderwijk toe te rekenen re-integratiekosten met het Harderwijkse trekkingssaldo worden verrekend en dat deze verrekening ten gunste komt van de programmagelden van Harderwijk.

3.1 De rijksbijdrage ondersteunt werk- en ontwikkelplekken voor inwoners die extra ondersteuning nodig hebben

De rijksbijdrage sociale infrastructuur is bedoeld voor mensen die niet in aanmerking komen voor Beschut Werk, maar voor hun ontwikkeling richting regulier werk nog wel ondersteuning nodig hebben van een sociaal ontwikkelbedrijf. De middelen kunnen daarnaast worden ingezet voor tijdelijke werkplekken als vangnet. Door de middelen beschikbaar te stellen aan Inclusief Groep worden zij ingezet voor het doel waarvoor het Rijk ze beschikbaar heeft gesteld.

4.1 Het Impulsbudget draagt bij aan een toekomstbestendige regionale sociale infrastructuur

Het Impulsbudget is bedoeld om gemeenten en sociaal ontwikkelbedrijven te ondersteunen bij de transitie naar een toekomstbestendige sociale infrastructuur. Het Rijk noemt daarbij onder andere het aanpassen van de organisatiestructuur van sociaal ontwikkelbedrijven, het versterken van de doorstroom naar reguliere werkgevers, het verbeteren van het operationeel resultaat en het realiseren van duurzame werkplekken die aansluiten bij de regionale arbeidsmarkt.

4.2 Het Impulsbudget heeft een regionaal karakter

Het budget wordt door het Rijk beschikbaar gesteld per samenwerkingsverband van gemeenten en uitgekeerd aan de grootste gemeente binnen dat samenwerkingsverband. Harderwijk ontvangt deze middelen daarmee voor de regionale infrastructuur en niet uitsluitend voor Harderwijk. De verdere inzet van de middelen wordt daarom in regionaal verband uitgewerkt. In ons geval samen met Nijkerk, Putten, Ermelo, Nunspeet, Elburg en Oldebroek.

5.1 De voorgenomen forfaitaire systematiek verlaagt de drempel voor werkgevers

Met de voorgenomen forfaitaire systematiek ontvangen werkgevers voor werknemers met een indicatie Beschut Werk een loonkostensubsidie van 68% van het wettelijk minimumuurloon vanaf 2028. Het Rijk beoogt hiermee het voor werkgevers eenvoudiger en aantrekkelijker te maken om mensen met een arbeidsbeperking in dienst te nemen en daarmee hun baankansen te vergroten.

5.2 Minder loonwaardemetingen vereenvoudigt de uitvoering en vermindert de administratieve belasting

In de huidige systematiek wordt de hoogte van de loonkostensubsidie bepaald aan de hand van de individuele loonwaarde. De voorgenomen forfaitaire systematiek maakt herhaalde loonwaardebepalingen uiteindelijk overbodig. Dit vereenvoudigt de uitvoering, vermindert de administratieve belasting voor werkgevers en neemt voor werknemers onzekerheid rond herhaalde loonwaardebepalingen weg. In de overgangsperiode wordt het aantal loonwaardemetingen daarom zoveel mogelijk beperkt.

6.1 De volledige rijksbijdrage wordt ingezet voor Beschut Werk
De aanvullende rijksmiddelen zijn beschikbaar gesteld in aanloop naar de forfaitaire loonkostensubsidie voor Beschut Werk. Door de volledige bijdrage hiervoor in te zetten, worden de middelen gebruikt om werkgevers te ondersteunen bij het realiseren en behouden van beschutte werkplekken. De middelen worden naar rato van het aantal medewerkers Beschut Werk verdeeld over Inclusief Groep en eventuele reguliere werkgevers.

Omgevingswet
Nvt

Financiën
Het actuele saldo van de Harderwijkse trekkingsgelden bij Inclusief Groep bedraagt € 232.158. Deze middelen staan bij Inclusief Groep en maken geen onderdeel uit van de begroting van Harderwijk. De inzet van de trekkingsgelden wordt daarom niet verwerkt in de begrotingswijziging. De aan Harderwijk toe te rekenen re-integratiekosten worden door Meerinzicht en Inclusief Groep administratief verrekend met het Harderwijkse saldo ad € 232.158. Hierdoor worden deze kosten niet ten laste gebracht van de programmagelden die Harderwijk voor de uitvoering van de Participatiewet beschikbaar stelt aan Meerinzicht.

Middelen van rijkscirculaires	t/m 2026	2027	Totaal t/m 2027
A. Rijksbijdrage sociale infrastructuur Harderwijk	€ 225.427	€ 59.272	€ 284.699
B. Regionaal Impulsbudget sociale infrastructuur	€ 822.000	€ 387.000	€ 1.209.000
C. Rijksbijdrage Beschut Werk	€ 189.000	€ 104.000	€ 293.000
Totaal	**€ 1.236.427**	**€ 550.272**	**€ 1.786.699**

A. De rijksbijdrage sociale infrastructuur bestaat tot en met 2026 uit resterende middelen uit 2024 en 2025 en de middelen voor 2026. Het actuele beschikbare bedrag bedraagt € 225.427.
B. Het regionale Impulsbudget betreft regionale middelen die Harderwijk als centrumgemeente ontvangt. Voor 2025 en 2026 bedraagt dit samen € 822.000.
C. Voor Beschut Werk wordt voorgesteld de volledige rijksbijdrage beschikbaar te stellen. Voor 2025 en 2026 gaat het om € 189.000 en voor 2027 om € 104.000. De middelen worden naar rato van het aantal medewerkers Beschut Werk verdeeld over Inclusief Groep en eventuele reguliere werkgevers.

De genoemde budgetten onder A, B en C staan geparkeerd op de stelpost taakmutaties. Middels een begrotingswijziging worden deze budgetten beschikbaar gesteld.

Duurzaamheid
Nvt

Inwonerperspectief
Trekkingsgelden
De inzet van de trekkingsgelden heeft geen directe gevolgen voor inwoners.

Rijksmiddelen sociale infrastructuur
De inzet van de middelen voor de sociale infrastructuur draagt eraan bij dat inwoners die ondersteuning nodig hebben bij hun ontwikkeling richting regulier werk, of tijdelijk zijn aangewezen op een sociaal ontwikkelbedrijf als vangnet, toegang houden tot passende werk- en ontwikkelplekken.

Regionaal Impulsbudget sociale infrastructuur
De inzet van het regionale Impulsbudget draagt eraan bij dat ook in de toekomst een sociaal ontwikkelbedrijf beschikbaar blijft waar inwoners ondersteuning kunnen krijgen bij hun ontwikkeling naar

werk en waar passende werkplekken worden geboden aan mensen voor wie regulier werk nog niet haalbaar is.

Inzet middelen forfaitaire loonkostensubsidie
Voor inwoners met een indicatie Beschut Werk beoogt de forfaitaire loonkostensubsidie de kansen op het verkrijgen en behouden van betaald werk te vergroten. Daarnaast hoeven zij minder vaak een loonwaardemeting te ondergaan, waardoor de belasting en onzekerheid die met herhaalde metingen gepaard kunnen gaan afnemen. Het Rijk noemt het vergroten van de baankansen en het wegnemen van onzekerheid door herhaalde loonwaardebepalingen expliciet als doelen van de nieuwe systematiek.
Voor werkgevers wordt het eenvoudiger en financieel aantrekkelijker om iemand met een indicatie Beschut Werk in dienst te nemen en te houden. De vaste loonkostensubsidie geeft meer duidelijkheid over de tegemoetkoming in de loonkosten en vermindert de administratieve belasting doordat minder loonwaardemetingen nodig zijn. Ook dit sluit aan bij de doelen die het Rijk met de forfaitaire systematiek nastreeft.

Communicatie
Over de administratieve verrekening van de trekkingsgelden worden afspraken gemaakt met Meerinzicht en Inclusief Groep.

Wij informeren Meerinzicht en Inclusief Groep over het besluit van de raad en maken met hen afspraken over de uitvoering en de beschikbaarstelling van de middelen. Voor de regionale middelen stemmen wij de verdere inzet af met de betrokken gemeenten.

Over de tijdelijke werkwijze voor Beschut Werk communiceren wij in afstemming met Meerinzicht met de betrokken werkgevers. Meerinzicht informeert vanuit de uitvoering de betrokken inwoners over wat de gewijzigde werkwijze voor hen betekent.

Uitvoering
Trekkingsgelden
Meerinzicht en Inclusief Groep richten de verrekening zo in dat uitsluitend aan Harderwijk toe te rekenen re-integratiekosten ten laste worden gebracht van de Harderwijkse trekkingsgelden en de verrekening ten gunste komt van de programmagelden van Harderwijk.

Na besluitvorming stellen wij de Harderwijkse rijksbijdrage sociale infrastructuur beschikbaar aan Inclusief Groep. Voor het regionale Impulsbudget werken wij de concrete inzet en beschikbaarstelling aan Inclusief Groep uit in afstemming met de zes andere betrokken gemeenten.

Wij geven Meerinzicht opdracht de tijdelijke werkwijze voor de loonwaardemetingen bij Beschut Werk uit te voeren. Meerinzicht berekent op basis van de vastgestelde peildata de verdeling van de rijksbijdrage Beschut Werk over Inclusief Groep en eventuele reguliere werkgevers. Harderwijk maakt het aandeel van Inclusief Groep rechtstreeks over aan Inclusief Groep. Het aandeel voor eventuele reguliere werkgevers wordt via Meerinzicht beschikbaar gesteld. Meerinzicht past de uitvoering van de loonwaardemetingen hierop aan en verzorgt de administratieve afhandeling van de loonkostensubsidie.

Evaluatie
De afbouw van het trekkingssaldo wordt gevolgd via de financiële administratie. Na volledige benutting van de trekkingsgelden worden de re-integratiekosten weer uit de reguliere programmagelden betaald.

Wij volgen de inzet van de middelen via de reguliere P&C-cyclus en de afspraken met Inclusief Groep en Meerinzicht. De inzet van het regionale Impulsbudget wordt betrokken bij de verdere regionale uitwerking van de sociale infrastructuur.

De tijdelijke werkwijze voor Beschut Werk wordt in 2027 geëvalueerd, mede met het oog op de voorgenomen landelijke invoering van de forfaitaire loonkostensubsidie per 1 januari 2028. Daarbij kijken wij naar de werking in de praktijk, de gevolgen voor inwoners en werkgevers en de uitvoerbaarheid voor Meerinzicht.

Bijlage

N.v.t.